

5. โอกาสและช่องทางลงทุนของนักลงทุนไทย (Opportunity for Thai Investment)

5.1 ภาพรวม

เวียดนามเป็นประเทศที่มีแหล่งทรัพยากรแร่มากมาย จากข้อมูลของกรมธรณีและแร่เวียดนาม (Department of Geology and Minerals of Vietnam, DGMV) พบว่าแหล่งแร่ที่สำคัญ คือ แบริท์ บ็อกไซต์ หินคาร์บอนเนต (หินปูนและหินอ่อน) โครเมียม ถ่านหิน ทองแดง ก๊าซธรรมชาติ รัตนชาติ (ทับทิมและไพลิน) ทองคำ กราไฟท์ เหล็ก ตะกั่ว แมงกานีส นิกเกิล ปีโตรเลียม หินฟอสเฟต (อะปาไตท์) แร่หายาก ทราวยแก้ว ดีบุก ทิเทเนียม (อิลมิไนท์และรูไทต์) ทังสเทน สังกะสี และเซอร์โคเนียม

เวียดนามจัดเป็นผู้ผลิตถ่านแอนทราไซต์เป็นอันดับต้นๆ ของโลก เป็นผู้ผลิตอิลมิไนท์และหินฟอสเฟตอันดับต้นๆ ในภูมิภาค และเป็นผู้ผลิตน้ำมันดิบได้เป็นอันดับหกของประเทศเอเชียแปซิฟิก (Oil & Gas Journal 2004) ในปี 2003 ผลผลิตของภาคอุตสาหกรรมเหมืองแร่คิดเป็น 6.1% ของ GDP ประเทศ คิดเป็นมูลค่า 1.27 พันล้านเหรียญ (เทียบกับ constant price ปี 1994) มีการส่งออกน้ำมันดิบคิดเป็นมูลค่า 3.78 พันล้านเหรียญ และถ่านหิน 180 ล้านเหรียญ ตามลำดับ

อย่างไรก็ตามโดยภาพรวมอุตสาหกรรมแร่ (ณ ปี 2003) ประเทศเวียดนามยังเป็นผู้นำเข้า โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม (2.41 พันล้านเหรียญ) ผลิตภัณฑ์เหล็ก (1.64 พันล้านเหรียญ) และปุ๋ยเคมี (604 ล้านเหรียญ) ตามลำดับ

ภายในระยะเวลา 4-5 ปีข้างหน้า อุตสาหกรรมเหมืองแร่ของประเทศยังคงเน้นอยู่ที่น้ำมันและก๊าซธรรมชาติ แผนพัฒนาการผลิตแร่ทองแดง ทองคำและสังกะสีที่เพิ่มขึ้นคาดว่าจะแล้วเสร็จภายใน 2-3 ปีข้างหน้า แต่สำหรับแร่โลหะอื่นๆ เช่น อะลูมิเนียม คาดว่าจะต้องใช้เวลามากกว่านี้ ขณะที่อุตสาหกรรมถ่านหินและปูนซีเมนต์จะมีการขยายตัวเพื่อรองรับอุตสาหกรรมก่อสร้างและโรงไฟฟ้าภายใน 7-10 ปี

5.2 ปัจจัยสนับสนุนการลงทุนในเวียดนาม

นับตั้งแต่ปี 1986 เป็นต้นมา รัฐบาลเวียดนามได้เร่งปฏิรูประบบเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง ภายใต้นโยบายโด เหมย (Doi Moi) ส่งผลให้เศรษฐกิจของเวียดนามขยายตัวอย่างรวดเร็ว ขณะเดียวกันการดำเนินนโยบายที่เปิดรับการลงทุนจากต่างประเทศมากขึ้น ทำให้ปัจจุบันเวียดนามกลายเป็นแหล่งดึงดูดการลงทุนที่ได้รับความสนใจเป็นอย่างมากจากนักลงทุนทั่วโลก ปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนให้เวียดนามเป็นประเทศที่น่าลงทุน ได้แก่

5.2.1 การเมืองในประเทศมีเสถียรภาพ

เวียดนามปกครองด้วยระบอบสังคมนิยมคอมมิวนิสต์ มีพรรคการเมืองเพียงพรรคเดียว คือ พรรคคอมมิวนิสต์เวียดนาม (Communist Party of Vietnam : CPV) ซึ่งมีบทบาทในการกำหนดแนวทางการบริหารประเทศในทุกด้าน ขณะเดียวกันผู้นำประเทศมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาประเทศอย่างจริงจัง ส่งผล

ให้การดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจของเวียดนามเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ซึ่งช่วยสร้างความมั่นใจให้แก่นักลงทุนที่เข้าไปประกอบธุรกิจในเวียดนาม

5.2.2 ทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์

โดยเฉพาะทรัพยากรพลังงานและแร่ธาตุ อาทิ การมีแหล่งน้ำมันดิบกระจายอยู่ทั่วทุกภาค ทำให้เวียดนามเป็นประเทศผู้ส่งออกน้ำมันดิบที่สำคัญในภูมิภาคอินโดจีน นอกจากนี้เวียดนามมีปริมาณเชื้อเพลิงสำรอง เช่น ก๊าซธรรมชาติ ปิโตรเลียม และถ่านหินอยู่ในระดับสูง อีกทั้งยังมีแร่ธาตุสำคัญอาทิ บอริกซ์ โปแตสเซียม และเหล็ก รวมทั้งทรัพยากรป่าไม้ ซึ่งล้วนเป็นวัตถุดิบสำคัญสำหรับการลงทุนในส่วนของทรัพยากรดินและน้ำที่มีอย่างเพียงพอซึ่งเอื้อต่อการเพาะปลูก ส่งผลให้เวียดนามเป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรหลายรายการจนติดอันดับประเทศผู้ส่งออกสินค้าเกษตรรายใหญ่ของโลก เช่น พริกไทย (อันดับ 1 ของโลก) ข้าว (อันดับ 2 ของโลก รองจากไทย) กาแฟ (อันดับ 2 ของโลก รองจากบราซิล) เม็ดมะม่วงหิมพานต์ (อันดับ 3 ของโลก) และอาหารทะเล (อันดับ 6 ของโลก)

5.2.3 เป็นตลาดขนาดใหญ่ที่มีศักยภาพ

เวียดนามมีประชากรสูงถึง 82 ล้านคน นอกจากนี้ การที่เวียดนามปิดประเทศมานาน ทำให้ประชากรไม่มีทางเลือกในการใช้จ่ายเงิน อย่างไรก็ตาม หลังจากเปิดประเทศ ชาวเวียดนามต่างตื่นตัวกับสินค้าและบริการใหม่ๆ ทำให้มีการจับจ่ายใช้สอยมากขึ้น ประกอบกับชาวเวียดนามเริ่มมีกำลังซื้อมากขึ้นตามการขยายตัวของเศรษฐกิจที่อยู่ในช่วงขาขึ้น ประกอบกับปริมาณเงินโอนกลับประเทศของชาวเวียดนามโพ้นทะเล (Viet Kieu) อยู่ในระดับสูง นอกจากนี้ ชาวเวียดนามส่วนใหญ่มีความต้องการสินค้าอุปโภคบริโภค(โดยเฉพาะสินค้าที่มีคุณภาพดี) จำนวนมากและเพิ่มขึ้นทุกปี ทั้งนี้ ประชากรที่มีกำลังซื้อสูงส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในนครโฮจิมินห์และเมืองรอบนอก ฮานอย และเมืองต่าง ๆ บริเวณใกล้สามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขง ซึ่งเป็นเมืองสำคัญทางเศรษฐกิจ

5.2.4 เน้นนโยบายเป็นมิตรกับทุกประเทศ และให้ความสำคัญกับความปลอดภัย

ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้นักลงทุนเกิดความเชื่อมั่นและกล้าตัดสินใจเข้ามาลงทุน ทั้งนี้ ด้านความปลอดภัยและการสร้างความสงบสุขเวียดนามมีกฎหมายที่เข้มงวดและมีบทลงโทษรุนแรง ทำให้เวียดนามแทบไม่มีปัญหาอาชญากรรมขั้นร้ายแรง

5.2.5 เวียดนามให้ความสำคัญกับการพัฒนาเส้นทางคมนาคมขนส่ง

ทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศตลอดจนสาธารณูปโภคต่าง ๆ ที่เกี่ยวเนื่อง ให้มีความสะดวกและทันสมัยยิ่งขึ้น เพื่อรองรับการขยายตัวของการค้าและการลงทุน โดยเฉพาะการพัฒนาเส้นทางหมายเลข 9 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของโครงการพัฒนาเส้นทางเศรษฐกิจEast-West Economic Corridor ซึ่งจะช่วยให้การเดินทางและการขนส่งสินค้าระหว่างไทย-ลาว-เวียดนามสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น

5.2.6 ความได้เปรียบด้านแรงงาน

ประชากรในเวียดนามประมาณร้อยละ 65 อยู่ในวัยทำงาน (มีอายุระหว่าง 15-64 ปี) และอัตราการรู้หนังสือของชาวเวียดนามสูงกว่าร้อยละ 90 ทำให้เวียดนามมีแรงงานจำนวนมากพอที่มีความสามารถทำ

างานในอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง และในภาคการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพขณะที่แรงงานไร้ฝีมือในเวียดนามมีอัตราค่าจ้างแรงงานค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับหลายประเทศในภูมิภาคเอเชีย

5.2.7 นโยบายส่งเสริมการลงทุนของรัฐบาลเวียดนาม

ที่ผ่านมารัฐบาลเวียดนามมีการปรับปรุงกฎระเบียบต่าง ๆ ให้เอื้อต่อการลงทุนจากต่างประเทศ

5.3 โอกาสและสู่ทางการลงทุนด้านแร่

จากข้อมูลด้านทรัพยากรแร่พบว่าเวียดนามยังคงมีทรัพยากรแร่อีกมากมาย ทั้งที่ถูกค้นพบแล้วและที่คาดว่าจะค้นพบในอนาคต จึงเป็นโอกาสอันดีสำหรับนักลงทุนด้านแร่ ประกอบกับนโยบายเปิดกว้างของภาครัฐให้กับนักลงทุนต่างชาติเข้าไปลงทุนในประเทศได้หลายสาขาและอย่างกว้างขวาง สาขาเหมืองแร่ก็เป็นอุตสาหกรรมสาขาหนึ่งที่เปิดให้นักลงทุนต่างชาติเข้าไปลงทุน ทั้งในอดีตจนถึงปัจจุบันได้มีนักลงทุนชาวไทยไปลงทุนด้านแร่ในประเทศเวียดนามอยู่พอสมควร อาทิ การลงทุนในเหมืองแร่รัตนชาติ แร่สังกะสี และแร่แคลเซียมคาร์บอเนต เป็นต้น เป็นที่น่าสังเกตว่าการลงทุนของนักลงทุนชาวไทยจะลงทุนในชนิดแร่ไม่ต้องใช้เงินทุนและเทคโนโลยีมากนัก และเป็นแร่ที่มีประสิทธิภาพและความชำนาญอยู่แล้ว ดังนั้นแร่ที่เหมาะสมต่อการลงทุนไทยควรจะเป็นแร่ที่นักลงทุนได้เคยมีประสบการณ์และความชำนาญในประเทศ แร่เหล่านั้นได้แก่ ดีบุก ตะกั่ว สังกะสี ทังสแตน อิลมิไนท์ และแร่อุตสาหกรรมต่างๆ เช่น ดินขาว ททรายแก้ว เป็นต้น แร่เชื้อเพลิง เช่น ถ่านหิน เป็นต้น

5.4 ข้อได้เปรียบเสียเปรียบ ในการลงทุนด้านแร่ในประเทศเวียดนาม

ข้อได้เปรียบ

- พื้นที่ยังคงมีแหล่งแร่ที่มีความสมบูรณ์ของแร่
- นโยบายของประเทศเปิดกว้างสำหรับการลงทุนจากต่างประเทศ
- ชาวเวียดนามมีทัศนคติต่อไทยในแง่ดี
- แรงงานราคาถูก
- สาธารณูปโภคอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี โดยเฉพาะในเมืองใหญ่ๆ ที่มีการพัฒนาค่อนข้างมากในระยะหลัง
- สามารถลงทุนได้หลายรูปแบบ

ข้อเสียเปรียบ

- ขาดแคลนด้านการสื่อสาร คมนาคมขนส่งในพื้นที่ห่างไกล
- ประเทศสังคมนิยม กฎระเบียบต่างๆ ยังไม่ชัดเจนนัก
- ข้อมูลด้านแหล่งแร่ยังมีไม่มากพอ ต้องการเงินทุนและนักวิชาการในการสำรวจแร่เพิ่มเติมในระยะแรก ซึ่งหมายถึงเงินลงทุนในการสำรวจแร่ที่อาจจะต้องสูญเปล่า
- แร่บางชนิดไม่เหมาะต่อนักลงทุนชาวไทย เนื่องจากต้องการเงินทุนสูงและเทคโนโลยีที่ก้าวหน้า
- ต้องแข่งขันกับนักลงทุนต่างชาติประเทศอื่นๆ ที่มีศักยภาพพร้อมและมีประสบการณ์และความชำนาญใกล้เคียงกัน เช่น มาเลเซีย เป็นต้น